

N.F.S. Grundtvig “[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole 3. november 1870]”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.11, november 2017

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1870 (SJ: 1454)

Teksten er etableret af Henrik Yde

Punktkommentarer og tekstredegørelse er skrevet af Henrik Yde, redigeret af Klaus Nielsen, Steen Tullberg og Kirsten Vad

Indledning er skrevet af Henrik Yde, redigeret af Klaus Nielsen og Steen Tullberg og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.theol. K.E. Bugge

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:175]

Vi har vel alle hørt, hvad her, hvor Nordens Krøniker har hjemme, maa høres idelig, at Drømmene har som allevegne spillet en vigtig Rolle hos vore Fædre, da man derved især søgte at udforske det Tilkommende, som andre Hedninger især vilde gjætte sig til af Rovfuglenes Flugt og Skrig eller Offerdyrenes Indvolde. Dette var imidlertid Noget, som jeg i min Ungdom ikke godt kunde finde mig i, fordi jeg vel saa godt som nogen af vore gamle Skjalde søgte Oplysning i de vaagne Drømme, men fandt i mine virkelige Drømme sædvanlig kun Uglebilleder af det Forbigangne, som at jeg skulde staae op, naar jeg laae i min sødeste Søvn, eller skulde op til Examen, naar jeg ikke kunde et Ord af min Lexe. Paa mine gamle Dage blev jeg dog baade venlig og daglig bedre forligt med Drømmene som Varsler for det Tilkommende, idet jeg baade huskede, der staaer i Hovedbogen: “eders unge Karle skal have Syner, eders Ældste skal have Drømme”, og da jeg tillige oplevede i Drømme at see mig selv ifærd med at tale i Forsamlinger om, hvad der skulde skee herefter ikke blot i Tyskland og Frankrig, hvorom hele Europa drømmer, men først og sidst om, hvad der skal skee i vort Høinorden og i vort lille Danmark, hvorom man næsten kun i Sønderjylland synes det Umagen værdt at spørge.

Saaledes drømte jeg mig da ogsaa forleden Nat ifærd med at tale her om hvad her skulde skee i Lighed med, hvad der endnu i Ølenschlægers og min Barndom hos os var en yndet Børneleg, idet to Halv-Chor drog fræm med Omkvædet:

Rige Fugl kommer susende,
Kommer brusende
Over Bjerge og over Dale.
Og seer du det, du fattig Fugl,
Hvor mine Fjedre de prale!

Fattig Fugl kommer hinkende,
Kommer linkende
Over Agre og over Enge.
Og seer du det, du rige Fugl,
Hvor mine Fjedre de hænge!
Og est du rund, som du est rig,
Saa kom mig til Hjælp udaf Naade!

Og see, nu staar jeg allerede her og forudsiger dristig, at denne Børne-Ramse om den rige og den fattige Fugl vil i Fremtiden bidrage mægtig til at besvare det brændende Spørgsmaal, hvad de saakaldte Folke-Aander egentlig er andet end vindtørre Begreber om, hvad der engang var levende Kilder til Folkenes Modersmaal og Manddomsværker, ja jeg vil lægge til, at i Danmark, hvor man har gjemt Børneramsen og vil tage den mest barnlig, der vil man ogsaa see Folkeanden vise sig i Skikkelse af en lille fattig Fugl, der synger sig rig og synger Folket glad og lykkelig ved at bede den rige Fugl, som er Menneske-Slægtens Aand, om Lidt af hans Overflødighed.

Thi det skal prises som den gyldne Middelvei mellem at forgude og fornægte Folke-Aanden, som altid lever, flyver og virker som en Sang-Fugl og virker velgjørende i samme Grad, som Sangen tiltaler Folke-Hjertet og finder der en yndig, men sagte Gjenlyd. Det er derfor mit Ønske ved Dag og ved Nat, at den danske, nordiske Folkesang Aar for Aar maa lyde mere levende paa den folkelige Høiskole til Stadfæstelse af vore Fædres og Mødres lyseste Morgen-Drømme!